

NAPLÓ

Előfizetési ár:

Egész évre 5 K Negyed évre 2 K
Fél „ 3 K Száma 4 fillér.
Megjelen minden hétfőn reggel 7 órakor.

FELELŐS SZERKESZTŐ

ZOMBORY BÉLA

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

VII., DOHÁNY-UTCZA 88. SZ.

Közlemények átvétele csak jelzéssel van megengedve

Válasz a „Napló” ellenségeinek. Ki a becsületes és ki a becsstelen? Az ügyészség és a rendőri sajtóiroda.

Egy érdektársaság szövetkezett ellenem és nagy munkával, óriási áldozatokkal megalapított újságvállalatot — a *Napló* — ellen. Nem elégedtek meg azzal, hogy a nekik részben konkurenciát okozó, másrészt az ő üzemeiket leleplező vállalatot — a *Naplót* — megbuktassák, de a legdurvábban támadtak engem egyéni becsületemben és kereskedői tisztességemben is.

A *Napló* megalapítása óta a legradikálisabb irányzattal támadta mindazon intézményeket és egyéneket, amelyek és akik visszaéltek a közönség bizalmával, s nem azon tisztességes uton haladtak, amelyen a közbecsülést és a becsületbeli hozzáférhetetlenséget ki lehet érdemelni. Hogy lapom ezzel jó irányt szolgált, bizonyítja az a nagy olvasóközönség, s annak bizalma és szeretete, amelyet a *Napló* aránylag rövid fennállása alatt meghódított.

Erre a „hajszára”, a melyet a múlt hó folyamán indítottak s nagy apparátussal végre is hajtottak, most, midőn kezeim között van az ügyészségnek e hó 16-án kelt és a bünvádi eljárást, illetve nyomozatot, mert büncselekmény nem forog fenn (bünvádi perrend. 101. §. 1.), megszüntető végzése, köteletségemnek tartom röviden és érdemileg válaszolni. Hogy ezt eddig nem tettem, indokolom a *Napló* október 12-ki számában közölt nyilatkozatom ama szavaival, hogy nem akarok az esetleg megindítandó bírói eljárásnak elébe vágni, hanem megvárva nyugodtan, igazságom tudatában annak végét, felelni fogok úgy az igazságszolgáltatás, mint a nagy nyilvánosság előtt ellenségeimnek, rágalmozóimnak.

A leszárolás elérkezett, az ügyészség át sem vette a vád képviselőt, hanem a rendőrség által befejezett nyomozatot azon indokból szüntette meg, mert ha szóról-szóra igaz volna is az, amit az egyetlen, tanuból panaszossá és feljelentővé átvedlett Horváth Ferenc panaszában tényként előad, akkor is abban a tényállásban szó sem lehet büncselekményről és illetve abban semmi büncselekmény ismérve ben nem foglaltatik; — tehát hallja meg a nagy közönség hivatalos adatokkal, vádoló hazugságok eredeti följegyzéseivel és okmányokkal igazolható válaszómat:

Október hó 8-án a Pesti Naplóban, — amely lapnak titokzatos szerkesztő változásáról az én lapom rántotta le előzőleg a kissé nem igen tiszta leplet, — megjelent *Zsaroló álhírlapírók* címen egy hosszabb közlemény, melyben számtalan sértő kitétel kíséretében kimutatni törekszene, hogy én és a lapom szerkesztősége zsarolásra és revolverezésre használjuk föl a *Naplót*. Nevezett lap szerint a cikkben körülírt három egyén följelentést tett ellenem és „ezenkívül még többen tettek följelentést zsarolás miatt. A rendőrség már megindította a nyomozást s valószínű, hogy a nyomozat folyamata alatt még sok följelentés fog érkezni a zsaroló álhírlapírók ellen.” Így végződött a jeles közlemény.

Másnap a rendőrségnél megtudtam, hogy valami Dr. Engel Vilmos följelentést tett lapom egyik munkatársa ellen zsarolás címén, (ebben is az ügyészség megszüntette az eljárást) beadványa végén megemlítve, hogy az illető hírlapíró a *Naplónál* dolgozik, amely lap szerinte üzletszerűleg foglalkozik zsarolással. Tanukul

megnevezte s kihallgatni kérte erre vonatkozólag: Harsányi kávést, báró Kozmitza fürdőtulajdonost, Aranyosi vadkereskedőt és Friedmann Adolfot, illetve ennek titkárát Fröhlich újságíró.

Tehát a cikk megjelenését követő napon sem volt ellenem és a lapom ellen konkrét és direkt följelentés beadva. A tanukihallgatások során csupán Horvát bátorkodott egy merőben képtelen mese keretében kérni, hogy az eljárást ellenem indítsák meg.

Az ügyészség végzése erre a mesére betűről-betűre következőket mondja:

„Erről a büncselekményről azonban nem lehet szó.” — majd „a tényállásból nyilvánvaló, hogy a gyanúsítottak Horváth Ferencet a cikk közzététele előtt sem közzelve, sem közvetlenül nem fenyegették jogtalan anyagi haszon céljából, sőt Horvát Ferenc csak véletlenül nyert tudomást arról, hogy bankja ellen támadó cikk jelent meg; — végül: „Ez pedig zsarolásnak nem minősíthető.”

Szóval a kir. ügyészség megszüntető határozata és annak indokolása legfényesebb bizonyítéka annak, hogy szemén-szedett valótlan volt azon állítás, mintha ellenem több, vagy pláne számtalan följelentés tétel volt, mert ellenem az eljárást egyes egyedül Horváth kívánta, a ki szintén nem adott normális följelentést, hanem dr. Engelnek Szűcs Dezső elleni panaszában tanuként kihallgattatván, ennek során kéri ellenem — burkoltan — a bünvádi eljárást; ezenkívül azonban senki sem volt, a ki ellenem eljárást kívánt volna vagy pláne formális följelentést adott volna be!

Miként lehet mégis az, hogy az összes napilapok, sőt még a *Közbiztonság* című hetilap is, melynek szerkesztője a rendőri sajtóiroda főnöke, harmadnapra, vagyis a tanuvalomások után is, „számtalan följelentésről” regéltek?

Itt konstataható az érdektársaság lelketlen működése. Mindent és mindenkit *mozgósítani akartak* ellenem, még a hivatalos köröket is behálózták, hazug jelentés beadására vették rá — közvetve vagy közvetlenül, nem tudom — a rendőri sajtóirodát. Magam jártam néhány lap szerkesztőségénél, kérve, hogy a valótlan jelentést ne adják le, elmondtam a tényállást, de a legtöbb helyen nem értem célt, mert szentírásnak vették a sajtóiroda közleményét.

Igaz, hogy lapom elevenére tapintott sok irodalmi és sajtóviszálság, nekiment az irodalmi főkérdés tulajdonosainak; tehát összeesküdtek lapom és én ellenem mindazok, akiket joggal lehet elnevezni sajtóbrigantiknak és tollharamiáknak, mely ékes jelzőkkel akkor ők engem tiszteltek meg. Értem, hogy haragudtak rám s megértettem volna azt is, ha sajtóbírótság előtt felelősségre vonták volna lapom szerkesztőségét. De ez a manőver, ez az aljas rágalmozási bandita-hadjárat, mellyel tisztes ötven esztendő — közpályán eltöltött — multamat igyekeztek bemocskolni, nem érdemel kiméletet.

Ha az ellenem szórt vádak valók, joggal börtönbe juttathattak volna értük engem. Jól tudták rólam ezek ellenkezőjét s mégis megkísérelték ezekkel megrágalmozni engem. Személyes bosszu, csuf érdek-összejárás, a közvélemény erőszakos félrevezetése, rut haszonlesés, aljas orvtámadása volt az egész hajsza. Radikális volt eddig a *Napló*? Igen? Nohát most még radikálisabb lesz!

Nem néztük el a henegeő, hivalkodó bünt, visszaélést a multban? Nem? Nohát cenzurális kétszeres erővel fogjuk azt üldözni és kutyakorbácsal ostorozzuk majd!

Meg akarták mérgezni becsülettel eltöltött életem hátralévő napjait csak azért, mert becsületes irányzattal egy tisztességes újságvállalatot létesítettem, amely igyekszik a közélet szemétdombját megtisztítani és a közönség minden jogosult panaszának, magánérdek nélkül, helyet és tért nyújtani. Ez fáj mindazoknak, akiket a jogos igazság lángfegyverével — a becsületes, megalkuvást nem ismerő — tollal büneikben megtámadtunk!

Meg fogom mutatni, hogy a magam és lapom becsülete nem közhely, melyet potya irodalmi kávé és fölvágotton élőködők parancsára beszenyezhetnek.

Vége lesz a pajtáskodó bünözésnek, amely mindent mozgat s amelynek minden eszköz jó az igazságot megmondani bátorkodónak erkölcsi legyilkolására! Az igazságszolgáltatásban — ártatlanságom és becsületességem tudatában — vetett bizalmam meghozta felmentéssel azt az erkölcsi elégtételt nekem, s ellenségeimnek és az ő csatlósainak azt a lesújtó, becsületlenítő, mondhatni erkölcsileg megsemmisítő ítélet, amellyel bátran a szemükbe kiáltatom orvtámadóimnak:

— Hazudtatok, csaltatok, rágalmoztatok! De az igazságot nem tudátok kivégezni, mert az velem és ellenetek van.

Az összes szereplők ellen ügyvédem dr. Vörös Oszkár útján megtettem a följelentést hatóság előtti rágalmozás címén. Az előbb említett lap, a sajtóiroda s a tanuk egyike által titkosan társként kiadott szenzációs riportokon élőködő esténként megjelenő nyomtatvány ellen, — amely tulelmén színezte ki a sajtóirodának az igazságot legkevésbé sem megközelítő jelentését, — ugyszintén a többi lapok ellen is megtettem a sajtó följelentést.

A rendőri sajtóiroda megbízhatóságáról és az ecsetelt szerepléséről illetékes helyen még külön panaszt is emeltem. Szomorú dolog lenne, ha ez az iroda folytathatná ilyenformában áldástalan működését, mert ez diskreditálja sok esetben a közönség szemében rendőrségünket, megingatja az emberek lelkében a rendőrségnek az egyéni becsület, a személyi és erkölcsi védelemszolgáltatásában vetett hitet.

Ennyit tartoztam az igazság érdekében elmondani lapom kedves közönségének, melyet az ellenem szórt rágalmozások nemcsak nem apasztottak le, hanem hihetetlen számban megsaporítottak. Ez még fényesebb elégtétel az előbbinél!

Erdész Zsigmond

a „Napló” kiadótulajdonosa.

Irodalmi letartóztatás. Szomori Dezsőt, a Balog Tuta szerelmi kalandjainak szerzőjét, a héten letartóztatta a vizsgálóbíró, de másnap szabadon bocsátották. Ez a letartóztatás iszonyu kavardást idézett elő az irodalom berkeiben. Vitatták pro és kontra annak jogosultságát. Beleszóltak a vitába legjelesebb jogászaink is. Az ellenzék a sajtószabadság elleni merényletnek bélyegezte az eljárást és a kormányt akart vele kellemetlenkedni. A pornográfusok vérthabzó szájjal zavaltak az irodalmi kávémérészekben, szidva a kormányt, a papokat, reakciót és azt a buta tömeget, amely nem képes az ő mesés magaslaton álló irányzatukat megérteni. Sőt még üldözni is meri őket. A szociálisták örültek a letartóztatásnak, mert ez egy kissé eltérli róluk a közfigyelmet és ők is neki mehetnek az osztálybíróságoknak, mert ők mindent kisajátítanak maguknak, akit a mai társadalom megbélyegez. Legőszintébb az öröme

azonban Szomori kiadójainak, mert ilyen fényes reklámot nagy pénzen sem tudtak volna szerezni ártatlan lapjuknak.

Kereskedelmünk megbízhatósága.

A hét folyamán három nagyobb kereskedőt tartóztatott le a rendőrség. Mind a hárman tévesen számolgattak s ez a tévedés mások pénzébe került. Csodálatos dolog, hogy ez a külföldön is előforduló tévedés nálunk olyan nagyon gyakori. Hiszen külföldön is vannak gyönyörű családok, mesés bukások, szédületesen impozáns svindlik, de még sem esik egy-egy városra néha három is ugyanazon napon, mint nálunk. Ha mindenben kicsinyek vagyunk a művelt nyugathoz arányitva, ebben az egyben tulajdonunk minden nagy államot. Mintha csak egy titokzatos kéz szántszándékkal akarná kereskedelmünk megbízhatóságát a külföld előtt végkép tönkretenni. Mi sejtjük, hogy mi a hiba. A csizmadia közmondását nem akarják megtanulni kereskedőink. Nem akarnak a lábszój mellett maradni, hanem grümdolási mániába esnek, amint egy kis pénzük s egy kevés hitelük van. Ez a rohamos meggazdagodási vágy örülete!

A tanár ur iskolája. Hamisak a bizonyítványok. Nyomoz a tanfelügyelőség.

Nagyszabású szélhámoságról rántotta le a leplet a budapesti tanfelügyelőség. Egyik vidéki tanfelügyelőség felkérésére vizsgálatot indított egy előkészítő tanfolyam ellen és ennek a során a visszaélések egész sorát, okmányok hamisítását és többrendbeli csalást állapított meg. Az iratokat most áttették a rendőrségre, amely erélyes vizsgálatot indított az ügyben. Az előkészítő és vizsgáztató tanfolyamokra most egyébként rájár a rud. A kultuszminiszter ugyanis nemrég körrendeletben utasította a tanügyi hatóságokat, hogy ellenőrizzék legszigorúbban ezen tanfolyamok működését és minden tapasztalt legesekélyebb visszaélésről tegyenek azonnal jelentést a miniszteriumnak. Azóta már egész sor ilyen tanfolyamot csukott be a miniszterium és egyik-másik ellen harsos bünvádi eljárásokat is indított.

A legújabb tanügyi botrány hőse Goitein Henrik tanár ur. Valamikor itt a fővárosban volt a kereskedelmi érettségi vizsgálatra előkészítő tanfolyama. Az iskola a Kazinczy-utcában volt és feltűnő hirdetések dicsérték a lapokban Goitein ur tanítási módszerének csilhatatlan voltát. Azonban ez sem lendített sokat az iskola sorsán és nem igen akadt jelentkező, aki a Goitein ur feltétlenül megbízható és csilhatatlan módszere szerint akarta volna letenni az érettségi vizsgálatot. Goitein ur majd éhen halt és kénytelen volt a működése terét átadni a vidékre. Először Somogy megyében ütötte fel a sátorfáját és a kaposvári fiatalságot készítette elő a kereskedelmi érettségi vizsgálatra. Azonban itt is rosszul ment a dolga. Erre elköltözött Somogyból Baranyába és Pécsert nyitott iskolát.

Itt akadt is egész sereg tanítványa, akiket tanított, tanított és végül felhozott Budapestre, hogy itt levizsgáztassa őket. A vizsgálaton természetesen mindannyian elbuktak, ez azonban nem aggasztotta Goitein urat. Egyszerűen maga vette át a bizonyítványokat és mindannyit meghamisította. Aztán kiosztotta őket a tanítványok között, akik természetesen nagyon megörültek annak, hogy a vizsgálat ilyen fényesen sikerült.

Az egyik tanítványnak, Takács Istvánnak a bizonyítványa azonban a kezébe került Bogar Istvánnak, a dárdai polgári fiúiskola igazgatójának, aki rögtön megállapította, hogy a bizonyítvány hamis. Jelentést tett az esetről a baranyamegyei tanfelügyelőségnek, amely megindította a vizsgálatot, majd pedig áttette az iratokat a budapesti tanfelügyelőséghez. Itt hamarosan megállapították, hogy Goitein több mint háromszáz hasonló bizonyítványt hamisított. Erre áttették az ügyet a rendőrségre, ahol most erélyesen kutatják Goitein ur viselt dolgait.

FŐVÁROS.

Uj nyugdíj szabályzat. Bárcey István dr. polgármester hatalmas programjának harmadik nagyobb szabású reformpontját valósította meg az elmúlt hét folyamán. A közgyűlés 18-án elfogadta a fővárosi alkalmazottak új nyugdíjszabályzatát. Nagy dicsőréttel halmozta el a legtöbb főszoaló a tervezetet, de mint már előzőleg megirtuk, maga a kormány is elismerőleg nyilatkozott róla, ami biztosítja nemcsak a tervezet gyors életbeléptetését, de azt is, hogy rövid időn belül az állami alkalmazottak nyugdíjtörvényét ennek tartalma szerint fogják átalakítani. A tervezet részleteinek kidolgozását Dr. Rényi Dezső tanácsnok végezte, aki méltán osztozik a polgármester dicsőségében. Most már csak az alkalmazottak adósságrendezése van hátra s ezzel a főváros tisztviselői igazán a fővároshoz méltóképen lesznek ellátva s ez okvetlenül biztosítani fogja a főváros mintaszzerű közigazgatását.

Serdülő leányok és fiuk

Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle mód szer védjegyét — a halászt — kérjük figyelembe venni.

erősekké és vidorakká fejlődnek, elvesztik lehangoltságukat, hogyha a szükséges táplálékot

Scott-féle Emulsió

alakjában élvezik, a mely az összes erősítő szerek között a legkiválóbb.

Orvosok és bábák a SCOTT-féle Emulsiót a legmelegebben ajánlják az utóbbi 32 év óta. Édes mint a tejszín.

Könnyebben emészthető mint a tej.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fillér

Kapható minden gyógyszerárban.

Az államvasutak és a tanítás szabadsága.

A szabad tanítás korszakában, ma; mikor már mindenki meg van arról győződve, hogy nem az iskolai bizonyítványok képesítik az embert az élet nagy küzdelmeire; midőn már belátni kezdi minden okos ember, hogy nem föltétlenül szükséges a gyakorlati pályán lévő egyéneket haszontalan elvont fogalmakkal agyonfömmi; ma, kiadott az államvasutak igazgatósága egy rendeletet, hogy ezentul csak azon altisztek bocsáthatók potlóvizsgálatra, kiknek előképzetségéről az igazgatóság meggyőződött.

Szóval az államvasuti igazgatóság egy újabb tanügyi hatóság! Ez ellen nem lehet kifogása senkinek sem, mert ha magániskolákat bárki tarthat fenn, ha külön tanfolyamokat rendezhet és vezethet bármely elcsapott dijnok s házi tanár, nevelő lehet akármelyik facér borbélyvagy pék segéd, akkor nem lehet rossz néven venni az államvasuti igazgatóságnak sem, ha tanügyi babérokra áhitozik. Ez a valódi szabadság a tanításban! Igaz ugyan, hogy nem erre, hanem a tanítás szabadságára és a tanulás szabadságára volna inkább szükség.

Bizony nagy oka volt az igazgatóságnak a rendelet kiadására. Fölfödözte ugyanis, hogy körülbelül 200 altiszt kapott a polgári iskolákban a IV. osztály elvégzéséről bizonyítványt s ezek egyike sem tud helyesen írni. Borzasztó csapás!

Most már tisztában lehet mindenki afelől, hogy mi az oka annak a rengeteg sok vasuti balesetnek? Végre beleláthatunk ebbe a rejtelembe is. Eddig halvány sejtelmünk sem volt róla, hogy az altiszteknek helyesírásra van szükségünk, de most ennek tudatában egyszerre világosság dereng szemünk elé és a napnál fényesebben áll előttünk az, hogy ahol az igazgatóság altisztek bizonyítványait és előképzetségét vizsgálgatja, ott természetes dolognak kell lennie a folytonos vonatösszeütközéseknek, kisklásoknak s egyéb szerencsétlenségeknek.

Azt mondja az igazgatóság jelentésében, hogy vagy hamisított bizonyítványokat kaptak

az illető altisztek, vagy a vizsgáztatásuk körül voltak bizonyos visszaélések. Utána jártunk a dolognak, kérdést intézve számos fővárosi polgári iskola tanáraihoz, kik valamennyien megbotránkoztak az iskoláiknak illetően való meggyanusításán.

Ők maguk is nagy ellenségei azoknak az előkészítő tanfolyamoknak, melyet a vasuti altisztek s mások is végezni szoktak s amelyekben nem hivatott emberek meglehetősen nagy díjak mellett adnak utasításokat a vizsgázni készülő hallgatóknak, de hiába tettek ellenük följelentéseket, a hatóságok nem szüntették be ezeket. Nem lehet azt a felnőt, családost, sőt több gyermekes embert, aki már mint ideiglenes alkalmazott sokszor évtizedeket töltött a vasut szolgálatában, oly alapos és szigorú vizsgálatnak alávetni, mint egy iskolás fiut.

Megtörténhetett, hogy sok esetben fölébredt bennük a humánus ember és a könyörgő embernek elnézték gyöngébb készütségét, bizonyítványt adtak neki, hogy ezáltal véglegesítését és családjá biztosítását elérhesse. Tudták, hogy a bizonyítvány csupán formai dolog, mert az illető altiszt bizonyítvány nélkül ugyanazon munkakört hasonló műveltséggel és iskolai készütséggel hosszú éveken, sőt évtizedeken át már tisztességesen betöltötte.

De hát mi szüksége is van tulajdonképpen annak az altisztnak magasabb tudományos ismeretekre, de még a szigorú helyesírásra is, aki egész életében csomagokat mázsál, vagy statisztikai úrlapokat tölt ki, számoszlopokat ad össze? Merjük állítani, hogy a központban, az igazgatóságnál, a magasabb állású tisztviselők között is a nagy többség nem tud helyesen írni. Ha ezt valaki kétségbe vonná, ugy hajlandók vagyunk százával leközölni rossz magyarsággal, érthetetlenül megfogalmazott igazgatósági rendeleteket. Vagy talán ezeket is altisztekkel fogalmaztatják meg?

Azt tartjuk, hogy helyesebben cselekszik az igazgatóság, ha eredeti rendeltetéséhez hiven a vasutak üzemeit, az ott előforduló bajok orvoslásának módjait, a pályákat, a fölszerelést vizsgálgatja és nem az altisztek bizonyítványait. Ezzel nagyobb szolgálatot fog teljesíteni, mintha bebizonyítja, hogy pl. Kovács János barnabükki csomagkiadó nem érdemelte meg a magyar nyelvből kegyelemből kapott elégséges osztályzatot.

Több humanitást várunk az igazgatóságtól. Ne a bizonyítványt nézgesse, hanem az alkalmazottak gyakorlati tudását. És főként az üzemi bajokat igyekezzen orvosolni.

Színház és Művészet.

Nemzetközi tárlat. A Képzőművészeti Társulat téli tárlatát november 18-án nyitotta meg Apponyi Albert gróf kultuszminiszter, Andrássy Gyula gróf, Lippich Elek, Forster Gyula báró, Hauszmann Alajos, Benkő Kálmán, Jendrassik Jenő, Kammerer Ernő, Térey Gábor, Radisich Jenő és más előkelőségek jelenlétében. A magyar mesterek műveit aránytalanul jobbaknak tartjuk a külföldiekénél. A legfiatalabb gárda is számos figyelmet érdemlő művel van képviselve.

A színművészeti akadémia növen. dékei szombaton Antigone-t adták elő ugyszólván legtekételesebb készütséggel. A szereplők közül ki kell emelnünk Makay Margitot, Gombaszögi Fridát és Vörös Jenőt, akik szép jövő előtt állanak. De föltétlen elismerjük Körmendi, Cséry, Tárai, és Kertész reménnyel biztatott tehetségét is.

Thália. A Thália e héten megismételte két nagyszerű darabját; *Sven Lange* Gyilkosát és *Ibsen* Kisértetekjét. Mindkettőben remekeltek a lelkes, modern művészársaság legtehetségesebb tagjai. Különösen ki kell emelnünk *Gellért* Lajost, ki a Kisértetekben Osvaldot nagy intelligenciával s komoly művészi tudással interpretálta. Kitűntek azonkívül *Judik* Etel, a legkiválóbb nőtagja a színháznak, *Doktor*, *Kürti* és *Szenássy*, kik mindannyian tölték megszokott művészettel és megértéssel oldották meg nehéz feladatukat. A jövő héten Strindberg bemutatásra készül a Thália.

Mindenki,

aki olcsón, jó ruhát akar vásárolni, ajánlatos tudni, hogy divatszertű, jó szabású és kitűnő kivitelű férfi-, fiu- és gyermekruhák :: a legjobb körökben elismert. ::

KELLER B. LIPÓT UTÓDA

HELLER JAKAB

férfiszabó - mester, Budapest, VII., Rákóczi-ut 13. sz. a.
lévő férfi ruha-üzletében kaphatók.

Ugyanitt

angol és francia, valamint bel-földi divatszövetekben dus vász-laszték.

Külön mérték osztály.

DR. HÖNIG IZSÓ

Villanygyógyító- és Röntgen-Intézete.

Elektromágneses gyógyításmagas feszültségű áram, kék fénykezelés, villamos fényfürdők és az összes egyéb villamos gyógy módok
BUDAPEST, IV., Károly-kört 24. I. em. Lift.

Telefonszám 102-39.

Bevált gyógymód minden idült bajnál, különösen:

Általános idegesség	Köszvény és csuz (Rheuma)
Almatlanság, Fejfájás.	Izületi és csontbajok.
Hűdés ek (Paralízis)	Székrekedés, Daganatok.
Gerin cvelésorv. (Tabes.)	Anyagsere baj. (elhízás)
Idegfájdalmak. (Ischias.)	Bőrbajok, bőrvíz. (lupus)
Szív betegségek.	Hajhullás, kopaszág
Véred ényimeszesedés.	Szörtelenítés nőknél az arcon.
Gyom or-bélbajok.	Aranyeres csomók.

Rendelés d. e. 8-11-ig, d. u. 2-6-ig Kívánatra prospektus.

A feltámadt nábob vagy a kőszivű fiuk apja.

Párját ritkító eset tartja izgalomban Marczali város lakosságát.

Sir Benjamin — bátran így nevezhetjük, ámbar nem így hívják — ottani dúsgazdag föld-birtokos tizenhat évvel ezelőtt Braziliába utazott. Távolléte alatt fiai vezették gazdaságát, kiket a nagy vízeket túlról is bőven ellátott hasznos és bölcs tanácsokkal. Tizenhárom év múltán arról értesítette őket, hogy haza jön, mert az üzlet — amely miatt kiment — nem úgy sikerült, amint számították. Várták is az öreget, de hiába. Se levél, se öreg. Végre az amerikai konzulátus útján megtudták, hogy hőnszeretett apjuk hajót-katasztrófa áldozata lett. Képzelték, milyen sirás-rívás verte föl a máskor nyugodt, barátságos kuria viszhangját. Mikor már minden könyüknek fogytán voltak, valami vad-nyugati notari public-tól beszerezték a halottá nyilvánító okmányokat, s a törvényes idő leteltével beültek gyászos véget ért apjuk hagyatékába. Azután rövidesen családot alapítottak s bizony sokszor hálásan emlékeztek vissza apjukra, aki nemcsak jómódhoz, boldog családi élethez juttatta, hanem halálának körülményeivel, egy díszes temetés nagy költségeitől is megkímélte őket.

A teje, mezbe uszkáló család egy reggel arra ébredt, hogy vendégük érkezett.

— Megjött a nagyságos ur — hallatszott mindenfelől.

A fiukat száz felé dobta a rémület. Alig szedték össze magukat, kinyitott az ajtó, belépett rajta egy őszbecsavarodott ember, a városka gömbölyű orvosával és a nagy tudású helyi patikussal.

— Szervusztok, gyerekek, — szól feljűk az agg bizalmasan és ölelésre tárt karokkal megállt. A két notabilitás mérsékelt meghatottsággal figyelt.

— Mi az? Talán nem ismertek rám? — kérdezte az őszbe csavarodott.

— Bizony... aligha emlékezünk, hogy szerencsénk lett volna önöz, — hebegtek azok az ajkukra erőszakolt langyos mosoly kíséretében.

— No, no, annyira mégsem változtam meg, hogy *előttek* idegennek tűnjek fel; a doktor és a patikus urak azonnal rám ismertek.

Azok helybenhagyólag bölintgattak.

— A ház körül is rögtön eltaláltak, ki vagyok, — folytatta boldog elégtelenséggel az öreg. Bodri majd megvesztett örömben. Öreg inaival folyton körülöttem ugrált, hiába intettem, hogy olyan vén legénynek már a boldogság is megárt, addig nem nyugodott, míg arcomat meg nem csókolhatta. A háts lovam felém rohögött, mikor beszóltam hozzá az istállóba... *csak ti előttek lennétek ismeretlen, a saját gyermekeim előtt?*

A fiuk egymásra néztek, a helyi nagyságok a fiukat bámulták, az öreg pedig könnyeitől elhomályosodó szemével hol erre, hol arra vetette pillantásait.

És megtörtént az, ami Sir névrokonát az örületbe vitte. A fiuk minden előzetes összeheszlés nélkül ridegen rászóltak az öregre:

— *Nem ismerjük önt! Valótlanság, a mit velünk el akar hitetni.* Csakhogy nem ülünk fel

ilyen dajkamesének. *A mi apánk meghalt! Kezünkben van róla a bizonyítvány.*

Eddig a történet, melynek hitelességéről bárki is meggyőződhetik a kaposvári törvényszéknél, hol a csúful járt apa *Sajó Géza* dr. fővárosi ügyvéd útján az igazságot keresi, mely lelketlen fiaitól visszaszerzi részére birtokát.

Modern irodalom.**Detektív regények és pornográfia.**

A Napló kezdte meg a fővárosi lapok közül üldözni azt az irodalmi kalózkodást, amely az erkölcs, a becsület, a tisztesség rovására immár esztendőnk óta szabadon üzi veszélyes játékaikat.

Scherlock Holmes rémes detektív történetét nagy szeretettel kapkodta és olvassgatta a félművelt közönség, utóbb a gyermekek is. Ez a körülmény az ügyes irodalmi spekulánsokat arra indította, hogy ezt az irányt fokozva, túlozva irjanak és irassanak fércmunkákat s azokat pár filléres füzetekben dobják ki az utcára.

Ma már minden dohánytöszdében, antiquárban, papírkereskedőnél látjuk Nick Kartert kalandjait s a jó iskolás fiuk veszik nyakra-főre, tanulmányozzák, falcik ezeket a rongyokat. Így mételyeződik meg a legtisztább ártatlan lélek. Ez az oka, hogy ma az iskolaudvaron játszó gyerekek Nick Kartert játszanak s naponta olvasnak olyan forma büntényről, melyet ezen fércművek nyomán követek el.

Az iskolás fiuk szemében nem Hunyadi, Rákóczi, Kossuth a hősök többé, hanem ezeket becsüli, hanem Nick Kartert előtte a hősök hőse s az ebben előforduló rablók, betörők és tolvajok az ideáljai. Ha razzit rendeznek az iskolákban s végig nézik a gyerekek iskolaszereit, százával koboznak el minden alkalommal Nick Kartert, Detektív történetek, Budapest rejtelmei, Bűnös Budapest, Scherlock Holmes, Viszonyom Kragujevics Spázóval stb. című modern irányzatu irodalmi műremekeket.

A héten a Budapesti Hírlap is kényszerítve érezte magát fölszólalni ezen irányzat ellen. Csak az a hiba, hogy ma már késő van, nagy munka lesz az irodalmi szemetek által okozott erkölcsi rombolásokat küszölni, megjavítani. Nehéz lesz már tisztességes könyvek szeretetére rábírni azt a közönséget, amely akaratlanul is éveken át hozzácsókolt a bűnök, aljasságok, a piszok és személt dicsőítésével foglalkozó tákolmányok olvasásához.

Megengedjük, hogy vannak olyan munkák is, amelyek nem a pornográfát akarják szolgálni, de amely könyvek a nemi élet és az erkölcsi romlottságról irnak és fillérékért bárhol kaphatók s bárki által megszerezhetők, akárminő az írójuk intenciója, mégis csak rossz, romboló szolgálatokat teljesítenek, mert főként és elsősorban félművelt emberek s iskolás gyerekek kezébe kerülnek, ezek pedig csak a a bűnt, a rosszat és aljassat tanulják meg belőlük.

Csodálkozunk azon, hogy oly sokáig késett a közvélemény elítélő és a hatóságok megtorló intézkedése. Nagyon szomorú mentség az, hogy e könyvek némelyikét jobb nevű író követei el. Akarattal mondtuk, hogy elköveti, mert valósággal bűncselekménynek lehet nevezni az ilyen irodalmi kiruccanást. Szomorú, hogy nálunk jobb nevű emberek becsületlen munkálkodásuk szerette hírnevükkel ilyen üzemeket takargatnak s akarnak elfogadhatóvá és bevehetővé tenni. Ehhez az elbizakodottságnak oly magas foka kell, amely fölír, semmibe sem vesz törvényt, tisztességet, becsületet; hanem magát és rongy lelkületét mindenképp helyezve terrorizálni akar mindent és mindenkit, akiben még egy csepp szeméremérzet van.

A saját gyermeke lelkének megmérgezéséhez sincsen joga senkinek sem; annál kevésbé jogosult bárki is az én, vagy más embertársam gyermekeinek lelki tisztaságához szennyes kézzel hozzányulni, mosdatlan szájjal mérget lehelni belé, vagy kloakába mártogatott tollának aljas termékeit belécsépszni.

Nemcsak a port kell söpörni Budapest utcáin, hanem a pornográfus irodalom szemeteit is el kell onnan mielőbb takarítani. A por csak testi betegségek csirait hordja széjjel, de a mai szennyes irodalmi fércelmények a lelki betegségek orvosolatlan bacilusai.

HIREK.

Csalók a kaszinóban. Az elmúlt héten furfangos csalók fosztottak ki előkelő társadalmi állású emberek nyében egész csomó embert. Eddig két feljelentés érkezett a rendőrségre. Az egyiket

Hock János országgyűlési képviselő tette, a másikat **Bottka** Béla, Torontálvármegye főispánja. A család az ő hamisított névjegyével érzékenyen megkárosítottak egy ismert nevű mánást és egész csomó torontáli nábobot. Az elmúlt hét egyik délutánján Zs. R. gróft kereste valaki a Nemzeti Kaszinóban. Nem volt ott. A szolgál megkérdezte, hogy ki beszél.

— Itt Bottka Béla, torontáli főispán, — volt a válasz. — Kérem, mondják meg a kegyelmes urnak, hogy kerestem és hogy nagyon kéretem, vegye azt a fiatal embert, a ki az én névjegyemmel fog nála jelentkezni, őszintén a pártfogásába. A szolgálk át is adták az üzenetet. Erre jelentkezett egy magas, szőke fiatal ember és Zs. R. gróft kereste. Adatott neki egy névjegy, melyen ez állott: „Kegyelmes Uram! Jankó János főgimnáziumi tanár urat őszinte tisztelettel a figyelmedbe ajánlom és kérlek, légy kegyes őt a pártfogásodba venni. Hived Bottka Béla.” A fiatal ember ezután elmondta a grófnak, hogy fizika és kémia tanár és tanulmánya befejezése céljából szeretné Párisban Curiené laboratóriumát látogatni. Kérte a gróft, hogy segítse őt egy állami ösztöndíjhoz. Zs. R. gróf kijelentette, hogy nem vállalkozik ösztöndíjak kijárására, de ő maga készségesen a rendelkezésére áll Jankónak. At is adott neki 1500 koronát és egy névjegy, amelyben tovább ajánlotta az ismerőseinek. Néhány nappal később találkozott a gróf Bottkával, a ki csodálkozva halotta a történeteket. Kitént, hogy Bottka főispán senkit sem ajánlott hozzá és nem is telefonált a kaszinóba, hanem furfangos családok szedték rá a nemes gróft. Bottka megtette a feljelentést és a rendőrség keresi a csalókat.

Dráma a Rémi-szállóban. A napilapok röviden megemlékeztek arról, hogy a Rémi-szállóban öngyilkossá lett egy Gyárfás Aladár nevű huszárőnkéntes, a marosvásárhelyi 9. számú honvédszázad önkéntese, aki a központi lovasiskola tanfolyamát látogatta itt Budapesten. Browning-revolverből röpitett golyót a mellébe és azonnal meghalt. Egy levelet hagyott hátra, amelyben bejelentette öngyilkosságának az okát is. Szereltem és élet-untáság kergették a halálba a szerencsétlen fiatal embert. Gyárfás Aladár igen gazdag szülők gyermeke. Az apja nagybirtokos és erdőbérő Hunyadmegyében. Az egyetemre Kolozsvárra küldte a fiát, aki itt megismerkedett egy Szabó Mariska nevű varróleánnyal. A fiatalok megszerették egymást és egy napon a fiu bejelentette az apjának, hogy nem tud a leány nélkül élni és hogy feleségül fogja venni. A szülők hallani sem akartak a házasságról, elhozták Gyárfás Aladárt Kolozsvárról és bedugták a katonasághoz. Azt hitték, hogy ott elfogja felejtetni a szerelmét. Kedden itt járt Budapesten az apja. A Pannoniában ebédelt, s a fiu újra előállt régi tervével. Igen heves jelenet játszódott le közöttük s az apa újra és igen határozottan megtagadta a beleegyezését. Az apa este elutazott, a fiu pedig a pályaudvarról egyenesen *Zubek* Bertalan váci-utcai fegyverkereskedőhöz hajtattat s itt egy Browning-revolvert és töltényeket vásárolt. Innen a Royal-orfeumba ment és egy H. E. nevű táncosnót ültetett az asztalához, aki már régebbi ismerőse volt. A leánnyal később elment egy közeli vendéglőbe, ahol megvacsoráztak, majd egy kávéházba tértek be. Itt az önkéntes levelet írt Kolozsvárra a leánynak. Ujra visszatért az orfeumba, ahol Gyárfás eszeveszett mulatságot rendezett. Csak úgy ömlött a pezsgő és százásokat dobált a cigánynak. Három óra tájban ittasan ment a Rémi-szállóba és hajnal tájban agyonlőtte magát. Pénteken temették a honvédkórház halottasházából. A koporsójára Kolozsvárról érkezett névtelenül egy csomó fehér szegfü.

A Kővárvidéki kőszénbánya r.-t. alakulásáról és bányái termelőképességéről valótlan hírek terjedtek el. A lapok közölték ugyanis, hogy a részvénytársaságot Pallós Ármin alapította, a bányákban második évi munkálatok után sem találtak még szenet és azt, hogy a részvények értéktelenek. Utána járva megtudtuk, hogy Pallósnak semmi része sem volt az alapításban. Igaz, hogy a társaság, melynek van mintegy 30.000 holdra bányajoga, megvett Pallóstól egy, az övével határos és 1700 holdra terjedő bányajogot, s ezt részben — Pallós kívánságára — részvényekben fizették ki neki. A bányatelep szentartalmáról számos — legelőkelőbb geológusainktól származó — szakvéleményt láttunk, melyek azt gazdagnak tartják. A részvények értéke változatlan. A társaság tudomása szerint a lapok az említett értesüléseiket a rendőri sajtóirodától nyerték.

LÓWY JÓZSEF

Sir kőraktárában

10 K-tól fejlebb remek kiviteiú sirkövek rendkívül nagy választékban kaphatók.

Budapest, II., Fő-utca 88. sz. (Pálffy-tér mellett) saját házában.

Minden e szakmába vágo munkák, temetői javítások, vésések és aranyozások jutányosan és lelkisimre-tesen készülnek. ::

KÖZGAZDASÁG.

Az Első Magyar Részvénytársaság
17-én tartotta közgyűlését Gompers Károly elnöklésével. Az üzleti év, dacára az anyag- és munkabér drágulásnak. 841.327 kor. tiszta nyereséggel zárult. Ebből 600.000 koronát fordítanak a részvénytársaságok 200 koronás beváltására. 143.337 koronát az igazgatóság és tisztviselők javadalmazására, 30.000 koronát a segítő-alap-, 20.000 koronát a nyugdíjalap emelésére fordítanak. A többi átviszik a jövő üzletévre. A kilépő Glück Frigyes, Gundel János és Németh Titusz igazgatósági tagokat újból megválasztották.

Iparosok választási Ligája. Több kísérlet történt már az iparosoknak politikai szervezésére nézve. Az elmúlt, átkos emlékü korszak néhány erősen blamirozott nevű agentprovokátorje országos körutazást rendez, egyes városokban iparosgyűléseket tartva igyekszik az általa Iparospártnak nevezett darabont szellemű csoportozatot megalakítani. Szerintünk erre és egyáltalán politikai szervezkedésre nincs szükségük az iparosoknak. Nekik gazdasági téren kell erős szervezetet létesíteni. Sokkal helyesebbnek tartjuk Chorin Ferenc és dr. Hegedűs Lóránt tervezett, kik a magyar gépgyárosok szövetsége vezérferfiaként, az iparosokat egy közös választási Liga megalakítására hívják föl, amely nem politizálna, hanem gondoskodna arról, hogy az iparosok az országgyűlésen, törvényhatóságokban, iparkamarákban stb. kellőképpen képviselve legyenek.

Bohémségek.

— Regény a hajóirások világából. —

2 I. **Pettyesék és a költő.** (Folytatás.)

Legyen hát Ilona színésznő, ugys annak való s aztán fényes parthiet egy leány, aki csinos és kedves, csak a színésznői pályán csinálhat. Ilona is anyai szépet tudott beszélni a színészletről, hogy az öregét levették a lábáról. Különösen Kányavárit dicsőítette: Költő! Szindarabot is ír. Bizonyára híres ember lesz belőle. Jó volna, ha az egész család megismerkedne vele, mert nagyon szellemes, vidám s a mellett komoly ember és a mi fő, szándékai tisztaságosak . . . stb. Addig beszélt róla, míg kedvet kaptak rá. Az idő ugys unalmas, lesz egy kis szórakozás. És a papa is szeret kártyázni. A vén Pettyes, a mint megtudta, hogy a jeles tulajdonságokkal felkészített költő a kártyát szinte kőkéri ügyességgel forgatja, Ilonát felhatalmazta, hogy a család nevében vasárnap délutánra hívja meg, annál is inkább, mert a mama baracklekváros puffancsot süt.

Másnap a költőt Ilona a család nevében meg is hívta. A sokat jelentő meghívást az éhes költő nagy kitüntetésnek vette s a vasárnap délutáni uzsonnán való közreműködést a legszívesebben szavakkal ígerte meg. E perctől kezdve a Pettyes familiában a varrótűnek akadt dolga. A lányok ruháikat tatarozták. Dóra is reménykedni kezdett: hátha ez az a herceg, a kit ő olyan régen vár s talán sikerül elütni Ilona kezéről. Egész nap villogott a kis tü, zúgott a varrógép, miglen elmúlt péntek, szombat s nagy nehezen a vasárnap is megjött.

A nevezett nap délutánjára Dóra kisleányosan kiöltözött. Teremtő Isten, hogy nézett ki a bokorugró szoknyában! Hosszu, sovány alakját fűzőbe szoritotta. Az új cipőt húzta föl s mekkora cipő volt! Külön mértékre csináltatták, negyvenhárom kaptára s mépis panaszkodott, hogy tyukszemeket csinál. Keservebbnél keservebb arcokat vágott, hogy a kövek is megsajnálják volna. Hervadt arcára ötféle szepítőszert, különféle krémeket kent, végül bepuderezte. Nagy fejét kacéran billegette a repedt tohettettükör előtt és száját szegfűszeggel szagosította. Lulu is kicsipte magát. Két tornaruhája volt, egy tavalyelőtti, egy tavalyi. Az kék, ez kékebb. Ezt többre becsülte amannál, mert a tornavizsgán ebben nyert érmet az ugrásból. Ezt vette föl s az érmet is kitzúzte.

A mama a vérszínű pongyolát öltötte ma-

gára. Nevezetes öltönydarab! Ismerték messze földön. Arról volt híres, hogy előkelő vendégeit mindig abban fogadta.

A papa is kicsinosította magát. Feszes frakkba bujt s az ezüstkeretű szemüveget illesztette az orrára és öt darab kubaszivart hozatott. Aladár két óra hosszat vasalta nadrágját s gallerjáról a rojtocskákat levágta.

A gummi kabátot az előszobából kivitték. Kiállhatatlan szaga volt. Helyére a papa cilindert akasztották. Hadd lássa, a ki bejön, hogy urak lagnak. (Folytatása következik.)

Szerkesztői üzenetek.

E. Zs. (Arad.) Üdvözlét a remek válaszdhoz! Sok szerencsét az új, szabad és tiszta téren! — St. (Mula-tós.) Emlékezzék vissza a pincérről mondott hasonlatára. Adósok nem maradunk a válasszal. A legelső alkalmat megragadjuk, hogy kellő nyomattal felelhesünk. — Z. E. Közlöjünk, hasonló mindig szívesen látunk. — B. S. Nem ez volt az egyenes megoldás módja, de nem vesszük rossz néven, mert jó cserét csináltunk. — Lírai. Verset ezental csak olyan kivételes esetben közlünk, ha az irodalmi értelem bel. — R. F. Szívesen várjuk. — K. A.-né. Ugy-e belátja, hogy nem mindig jó a kárörvendés? Az öné pedig nagyon korai volt. Nem illet olyan fiatal ésszel egy öreg ember baján annyira ujongni. Az ember gondoljon arra, hogy senki sincsen bebiztosítva hasonló gazságok ellen! Mi azonban nem haragszunk!

Laptulajdonos és a kiadóhivatal igazgatója:
Erdész Zsigmond

Simplon-Kávéház

Esténként Veszprémi Kiss Jaucsi cigányzenekara hangversenyez.

Szolid családi találkozó hely. József-körút 8.
Szinházi vacsora. Népszínház-utca sarok.

Jahn-féle vendéglő

Budapest, V. kerület, Lipót-körút 10.
Tulajdonos: GRACHEK FERENC

Kitűnő magyar konyha. Pompás homoki borok, friss csapoltu kőbányai Dreher-sörök. Minden kedden és pénteken halászlé Nagy éttermek, Estélyekre, vacsorákra társaságok részére külön szobák. Előzékeny kiszolgálás

Gyógyforrás-szálloda

Budán, a Lukácsfürdővel szemben.

Putzer György nagyétterme

V., Váci-körút 14.

Minden este elsőrendű cigányzenekar

Népelelmezés.

Szarvashus pörköltnek és savanyu-husnak kilója 30-60 krajcz ár.

Vadászati idény megkezdődött, összes vadnemek kaphatók.

ARANYOSI ANDRÁS

valaskereskedésében
Vámház-körút 2. szám alatt.

Telefon 35-94.

FOGAK

SCHATZ JENO fogműterme

Wesselényi-utca 60. sz., I. em. 4.

Párisban kintéttve oklevéllel.

Műfogak kauszokban szájpaddás nélkül, melyek rágasra alkalmasak és beszédzavarokat nem idéznek elő. Aranyfogkoronák, híd munka és mind e szakmába vágó munkákat készítenk 10 évi jótállással.

Vidékiek 12 óra alatt kielégíttetnek.

Kérem a címre ügyelni.

Szív- és vesebajok,

S véredény elme-

szedés, guttaütés,

étvágytalan-

ság ellen biz-

tos siker

Gyer-

meknek

leg-

biztosabb

hashajtó!

Központi iroda:

VII., Erzsébet-

körút 9. sz. Tele-

fon 91-68. Főraktár;

Édeskuty L. özégnél.

Kapható minden gyógytár, dro-

géria és jobb fűszerüzletben. —

BŐR

és talp, legjobb gyártmányok

cipőtelsőrészek

saját készítmény, óriási választék-

ban, dacára a nagy drágulásnak,

rendkívül olcsó árban kaphatók.

Gyöngy Sándor

bőrgyári raktárában

BUDAPEST, III., Tavasz-utca 1. szám.

Elismerő oklevéllel kintéttve 1904-ben.

Kepek árjegyzék ingyen.

Figyelmeztetés!

Kérjük, ne tessék a kereskedőnél egyszerűen egy csomag vagy ládika Czikióriát, hanem határozottan:

„**Franck**”

féle gyártmányt kérni, oly végből, hogy a mindenkor egyenlő és legjobb minőség iránt meg legyen a kellő biztosítéka. — Ügyeljen e mellett a védjegyekre és aláírásra, mert csomagolásunkat azonos színű papírban utánozzák.

Franck Henrik Fiai
Kassa.

A. F. A. B.

Ő csász. és kir.
Fensége József
Főherceg kama-
rai szállítója.

LÖW SÁNDOR

A magy. kir. államvasutak és a magyar királyi posta és táv-irida szerződéses óraszállítója.

ÓRAKNÁL JÓTÁLLÁS MELLETT.

Dús raktár a legdivatosabb briliáns- és aranyékszerekben, ezüst alkalmi ajándékokban, ugyszintén mindennemű zseb-, fali-, álló- és utazó órákban.

Saját nagyszabású műhelyében ékszer átalakítások és órajavitások jutányosan eszközöltetnek.

Rendkívül jutányos árak! Dús választék! Pontos kiszolgálás!

Arjagyzék ingyen és bérmentve.

ékszerész és
= órás =

Budapest,

VIII., József-körút 81.

TELEFON 62-68.

